

Očara nas vsa rastlina

GOVORITI O MODI V ZVEZI Z RASTLINAMI IN NARAVO SE SPRVA ZDI NENAVADNO. TODA OB OBISKIH SPECIALIZIRANIH SEJMOV IN IZOBRAŽEVANJ LAHKO VIDIMO, DA SO SE SMERNICE OBLIKOVANJA TER RAZMIŠLJANJE O VRTOVIH IN O RASTLINAH SAMIH Z LETI SPREMENILI. PRI TRAJNICAH DENIMO POLEG ESTETSKEGA VIDIKA VPLIVA NA SMERNICE TUDI OKREPLJENA EKOLOŠKA ZAVEST.

Nekdaj so bile zanimive in modne predvsem trajnice z velikimi in bogatimi cvetovi, po možnosti vrstnati. Zdaj nas pritegnejo tudi oblika rasti, lepi listi, pozorni smo, kako se spreminjajo čez leto, kako se jeseni posušijo, kako spomladi odženejo, ali njihova posušena silhueta krasi vrt tudi pozimi, ali privabljajo čebele in metulje, ali so njihova semena hrana za ptice v zimskih mesecih in še marsikaj. Počasi smo se naučili na trajnico gledati bolj celostno, ne samo na cvet, ki je le en del rastline.

Na izbor trajnic čedalje bolj vplivajo tudi podnebne spremembe ter večja ekološka zavest (povezana z zalivanjem, uporabo sredstev za varstvo rastlin in gnojil). Velika nihanja v temperaturi, vrstjenje letnih ča-

sov brez prej značilnih prehodov, nenavadne padavine, tople zime so razlog, da pogosto uporabljamo izraz trpežne trajnice. Gre za trajnice, ki posajene na pravo mesto v vrtu lepo uspevajo in rastejo brez večje človekove pomoči, hkrati pa prenesejo večja nihanja temperature in vlage. To ne pomeni, da so trpežne trajnice neugledne in nepriljubljene rastline. Prav nasprotno, nekatere odlikuje celo bogato cvetenje. Spomnimo se samo na gavro, lepe očke, drejni, mačjo meto, okrasne trave in druge.

LETOŠNJE NOVOSTI

Med letošnjimi novostmi je nekaj zelo zanimivih trajnic. Nekatere so mogoče na prvi pogled celo malo »preveč naravne«, vendar so to rastline, ki nam s svojim videzom delajo veselje vse leto.

Gorski luk, *Allium montanum* – Okrasni luki ali čebule so zelo zanimiv rod rastlin. Med njimi poznamo kar lepo število čebulnic, katerih odlika so velika glavičasta socvetja, ki so lepa na vrtu in v šopkih. Gorski luk pa je skromnejša nizko rastoča trajnica. Odlikuje se po množici rožnatih cvetov in lepih svetlo zelenih suličastih listih. Privla-

čen je vse leto in spomladi že zelo zgodaj odžene. Zraste do 15 cm. Cveti poleti. Priporočljivo je, da ga po prvem cvetenju porežemo, saj bo tako cvetel do jeseni. Sadimo ga na sončne lege, primeren je tudi za skalnjake.

Okrasni pelin, *Artemisia 'Powis Castle'* – Okrasne peline gojimo predvsem zaradi različnih oblik in teksture listov. Odvisno od vrste oziroma sorte so ti srebrno sivi ali zeleni. Ravno srebrno siva barva listov je tiho, zaradi česar so zanimivi, saj na cvetlični gredi predstavlja zanimiv kontrast z drugimi trajnicami. Listi imajo značilen prijeten vonj. Najlepše uspevajo na sončnih legah v pusti, dobro odcedni zemlji. Prevelika vlaga v tleh lahko povzroči gnitje korenin. Cvetovi so majhni, skoraj nepomembni. Sorta 'Powis Castle' se odlikuje po belo srebrnih, močno nacepljenih listih ter lepi, grmasti rasti. Priporočljivo je, da jo junija malo porežemo, da se bo zgostila in ostala lepa do pozne jeseni.

Srčnolistna astra, *Aster cordifolius 'Little Carlow'* – Aste poznamo kot jeseni cvetoče trajnice, ki s svojimi živobarvnimi cvetovi popestrijo marsikatero megleno jesensko jutro. Večinoma najlepše uspevajo na

sončnih legah, v vlažnih in odcednih tleh. *Aster cordifolius* 'Little Carlow' pa je drugačna, saj raste tudi na polsenčnih legah. Najbolj ji godi senca visokih dreves. Zacveti konec avgusta ali septembra. Cvetovi so manjši, modrolila z rumeno sredico. Zraste do 100 cm. Lepa je v družbi jesenskih anemon.

Krokozmijska, *Crocsmia 'Venus'* – Krokozmijske so trajnice s suličastimi listi, ki po rasti spominjajo na sibirsko peruniko. Njihovi cvetovi so ponavadi toplih barv – rdeči, oranžni, rumeni. Cvetijo od sredine avgusta, pozneje pa se iz cvetov razvijejo zelenim biserom podobne semenske glave. Stebla s cvetovi in pozneje s plodovi so lepa na vrtni gredi in v šopkih. Krokozmijske sadimo v odcedna tla. Zrastejo do 80 cm visoko. Vse sorte niso prezimno trdne. Posebno zanimiva je 'Venus', ki se odlikuje po dvobarvnih cvetovih – popki so živo oranžne barve, razprt cvet pa ima rumenkasto sredico.

Suholetnica, *Erigeron karvinskianus 'Blutenmeer'* – Odlikuje se po lepih cvetovih in dolgem cvetenju. Je razprostrta trajnica z razvejenimi stebli, ki so olistani z drobnimi suličastimi in dlakavimi listi. Zraste do 5 cm v višino in do 25 cm v širino. Cvetni koški so sprva beli, pozneje pa se obarvajo rožnato, ovenijo in postanejo škrlatni. Cveti od junija do zmrzali. Spominja na drobne

marjetice, ki rastejo v trati. Je nenadomestljiva trajnica za suhozide, sadimo jo tudi med ploščami in tlakovce. V mrzlih in mokrih zimah stara rastlina pozebe, spomladi pa odženejo sejanci.

Vrbolistna sončnica, *Helianthus salicifolius* – Sončnice so znane predvsem kot enoletnice, čeprav je med trajnicami nekaj zanimivih vrst. Odlikujejo se po lepi rasti in živahnih rumenih koškastih socvetjih. Najlepše uspevajo na sončnih rastiščih, v vseh vrstah odcednih tal. Vrbolistna sončnica je pokončna trajnica, ki doseže do 200 cm višine in do 60 cm širine. Po vsem stebelu so razporejeni ozki in sorazmerno dolgi listi, ki spominjajo na vrbove. Olistana stebela so poglavitna okrasna vrednost. Pozno poleti in jeseni se na koncu stebela odpirajo rume-

1. CVETOVİ KROKOZMIJ SO PONAVADI RDEČI, ORANŽNI, RUMENI. RAZVESELJUJEJO NAS OD SREDINE AVGUSTA, POZNEJE PA SE IZ NJIH RAZVIJEJO ZELENI BISO ROM PODOBNE SEMENSKE GLAVE.

2. SUHOLETNICE RASTEJO TUDI V RAZPOKAH MED SKALAMI. DROBNI, MARJETKAM PODOBNI ROŽNATI IN BELI CVETOVİ SE ODPIRAJO VSE POLETJE DO POZNE JESENI.

3. SRČNOLISTNA ASTRA RASTE TUDI NA POLSENČNIH LEGAH. CVETOVİ SO MANJŠI, MODROLILA Z RUMENO SREDICO. LEPA JE V DRUŽBI JESENSKIH ANEMON.

GNOJILO OSMOCOTE ZA VRTNICE

- Gnojilo z visokotrajnim delovanjem za vse vrste vrtnih, ovratnih in pridelanih rastlin
- Visoka učinkovitost, ne povzroča salinitete, ne prihaja do izpiranja (kapilarni izmir)
- Deluje in ravnava, hkrati se sprošča enakomerno
- Zanesljiva kakovost in učinkovitost

Plantine potrebujejo ljubezen in

SUBSTRAL

6

GARDEN

Sprej lpro in sadni lupo nagrada!

www.substral.nl

NOVOSTI MED TRAJNICAMI

ni koški. Ti so drobni v primerjavi s samo velikostjo rastline.

Hosta, Hosta 'June' – Hoste so nadvse priljubljene in nepogrešljive trajnice za senco. Gojimo jih zaradi raznolikih oblik in barv listov in lepih cvetov. Najbolje uspevajo na senčnih mestih, v vlažnih, a odcednih in bogatih tleh. Iz šopastih korenin odženejo listi, ki so sprva, torej spomladi, zaviti v pokončne tulce. Sorta 'June' je ena izmed bolj priljubljenih, saj je njeno listje prav bahavo – je namreč rumene barve z modro obrobo in modrimi lisami. Gre za manjšo sorto, saj zraste le do 35 cm v višino in do 40 cm v širino. Vijoličasti cvetovi se odpirajo poleti. Sprva se razrašča počasneje, potem pa dolgo lepo uspeva na istem mestu, ne da bi jo bilo treba deliti.

Okrasno proso, Panicum virgatum 'Heavy Metal' – je ena izmed najbolj grazioznih okrasnih trav. Odlikuje se po prosojnih so-

cvetjih, lepi rasti in zanimivih jesenskih barvah pri nekaterih sortah. Najlepše uspeva na odprtih sončnih legah, v bogati, vlažni in odcedni zemlji. Spomladi pozno odžene. Posušene šope pozno jeseni ali zgodaj spomladi porežemo do tal. 'Heavy Metal' se odlikuje po sivomodrih listih in rožnatih cvetovih. Jeseni se obarva rumeno. Zraste do 120 cm v višino. Proso je ena lepših okrasnih trav. Njegova prosojna socvetja, ki ustvarjajo videz meglice, se na cvetlični gredi lepo ujemajo s številnimi drugimi trajnicami.

Strašnica, Sanguisorba menziesii – Je manj poznana, vendar v tujini zelo cenjena trajnica. Odlikuje se po jajčasto oblikovanih purpurno rdečih socvetjih. Ta so lepa tudi v šopkih in zaradi tega jo posebno cenijo na Japonskem. Socvetja ohranijo barvo še po cvetenju. Najlepše uspeva na sončnih ali polsenčnih rastiščih in v vlažnih tleh. Iz močno razvejanega šopa korenin spomladi odžene močan šop zanimivih, dekorativnih, zelenomodrih listov. Prvi cvetovi se pokažejo že maja. Zraste do 100 cm v višino in do 50 cm v širino.

Velikocvetni čišljak, Stachys grandiflora 'Superba' – je nezahtevna trajnica, ki jo gojimo zaradi lepih cvetov in zanimivih listov. Najlepše uspeva na soncu, v revnih odce-

4. **VELIKOCVETNI ČIŠLJAK JE NEZAHTEVNA TRAJNICA, KI JO GOJIMO ZARADI LEPIH CVETOV IN ZANIMIVIH LISTOV. CVETOV PRIBLJAJO METULJE.**

5. **GORSKI LUK JE NIZKO RASTOČA TRAJNICA. ODLIKUJE SE PO MNOŽICI ROŽNATIH CVETOV IN LEPIH SVETLO ZELENIH SULIČASTIH LISTIH.**

6. **STRAŠNICA, SANGUISORBA MENZIESII, JE MANJ POZNANA, VENDAR V TUJINI ZELO CENJENA TRAJNICA. ODLIKUJE SE PO JAJČASTO OBLIKOVANIH PURPURNO RDEČIH SOCVETJIH.**

7. **HOSTE SO NADVSE PRILJUBLJENE IN NEPOGREŠLJIVE TRAJNICE ZA SENCO. NAJLEPŠE USPEVAJO NA SENČNIH MESTIH, V VLAŽNIH, A ODCEDNIH IN BOGATIH TLEH. NA FOTOGRAFIJI V DRUŽBI VEDNOZELENE DEBELAČKE.**

dnih tleh. Posadimo ga lahko tudi v polsenco, v vlažna tla. Je gručasto rastoča trajnica s srčastimi zelenimi listi. Poleti se na cvetnih steblih razvijajo vretenčaste skupine velikih čeladastih rožnato škrlatnih cvetov. Na njih se zbirajo metulji. Zraste do 40 cm v višino in do 40 cm v širino. Sadimo ga na vrtno gredo v družbo dresni, plamenk, okrasnih trav in gavre.

**BESEDILO IN FOTOGRAFIJE
BERNARDA STRGAR SATLER**

Trajnice GOLBE KLANČIČ
Največa izbira kalikozostnih trajnic
na Slovenskem!
SADITE POSILJAMO TUDI NA DOM
NA IZBRANO POŠTNO CENIŠN KATALOG.
Vizovlje 18, 5216 Šempeter
Tel: (05) 307 88 11, Fax: (05) 307 88 11
E-pošta: info@trajnice.com, www.trajnice.com